

Exam Seat No: _____

Enrollment No: _____

C.U.SHAH UNIVERSITY

Wadhwan City

Summer Examination-2014

Date: 3/06/2014

Subject Code : 5MC01CMA1

Subject Name:- Cost & Management Accounting

Branch/Semester:- M.Com(Guj) /1

Examination: Remedial

Time:10:30 To 1:00

Instructions:-

- (1) Attempt all Questions of both sections in same answer book / Supplementary
- (2) Use of Programmable calculator & any other electronic instrument is prohibited.
- (3) Instructions written on main answer Book are strictly to be obeyed.
- (4) Draw neat diagrams & figures (If necessary) at right places
- (5) Assume suitable & Perfect data if needed

વિભાગ-૧

પ્રશ્ન-૧

- (અ) સંચાલકીય માહિતીતંત્રની વ્યાખ્યા આપો. (૦૩)
- (બ) સંચાલન અહેવાલ પેષણ નો અર્થ આપો. (૦૨)
- (ક) શુન્ય આધારીત અંદાજપત્ર નો અર્થ સમજાવો. (૦૨)

પ્રશ્ન-૨

- (અ) સંચાલકીય માહિતીતંત્રને અસર કરતા પરીબળો સમજાવો. (૦૫)
- (બ) આઈશ અહેવાલના સિદ્ધાંતો સમજાવો. (૦૫)
- (ક) શુન્ય આધારીત અંદાજપત્ર અને પ્રણાલીકાગત અંદાજપત્રનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો (૦૪)
- અથવા**
- (અ) શુન્ય આધારીત અંદાજપત્રની કાર્યવાહી સમજાવો. (૦૫)
- (બ) સંચાલકીય માહિતીતંત્રની રચના માટેની પૂર્વ આવશ્યકતાઓ કઈ કઈ છે. (૦૫)
- (ક) સંચાલન અહેવાલ પેષણના હેતુઓ સમજાવો. (૦૪)

પ્રશ્ન-૩

- (અ) શુન્ય આધારીત અંદાજપત્રના ફાયદા અને ગેરફાયદા સમજાવો. (૦૭)
- (બ) સંયુક્ત ખર્ચની ફાળવણીની વિવિધ રીતો વર્ણવો. (૦૭)

અથવા

- (અ) સંયુક્ત પેદાશ અને આડપેદાશને પડતરના હીસાબોમાં કેવી રીતે નોંધવામાં આવે છે. (૦૭)
- (બ) સંચાલનની વિવિધ સપાટીએ રજુ કરવાના અહેવાલના પ્રકારો સમજાવો. (૦૭)

પ્રશ્ન-૪

- (અ) સમતુટ બીદુ એટલે શું ? (૦૩)
 (બ) ABC પદ્ધતી એટલે શું ? (૦૨)
 (ક) પડતર ચાલકો અને પડતર સમુહો એટલે શું ? (૦૨)

પ્રશ્ન-૫

- (અ) આંતર પ્રકીયા નફો સમજાવી આખર સ્ટોકમાં નહી મળેલ નફાની ગણતરી કેવી રીતે કરશો. (૦૫)
 (બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણો (૦૫)

એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત	૧૦
વેપારી વટાવ	૫%
એકમ દીઠ માલસામાન	૩
એકમ દીઠ મજૂરી	૨
સ્થિર ખર્ચા	૧૦,૦૦૦
ચલીત ખર્ચા મજૂરીના ૧૦૦ %	

- જો વેચાણ સમતુટ જથ્થા કરતા ૧૦ % અને ૧૫% વધુ હોય તો ચોખ્ખો નફો કેટલો ?
 (ક) તફાવત આપો તફાવત પડતર અને સીમાંત પડતર (૦૪)

પ્રશ્ન-૫

- (અ) જવાબદારીલક્ષી હીસાની પદ્ધતીની વ્યાખ્યા આપી તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. (૦૫)
 (બ) રમકડા બનાવતી એક કંપની હાલ ૮૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ વાર્ષિક ૧૫૦૦૦ એકમો બનાવે છે કંપનીના રેકોર્ડમાંથી નીચેની માહિતી મળે છે. (૦૫)

વિગત	૮૦%	૧૦૦ %
વેચાણ	૨૦,૦૦,૦૦૦	૨૫,૦૦,૦૦૦
ચલીત પરોક્ષ ખર્ચ	૨૨૫૦૦૦	૨૫૦૦૦૦
અદ્ય ચલીત પરોક્ષ ખર્ચ	૧૦૫૦૦૦	૧૧૧૦૦૦
સ્થિર ખર્ચા	૪૦૦૦૦૦	૪૭૦૦૦૦
ઉત્પાદન અને વેચાણ એકમો	૧૫૦૦૦	૧૮૭૫૦

- વેચાણ પર નફાનો ગાળો ૧૦ % છે.
 જો કંપની વધારાના ૩૭૫૦ એકમોનું ઉત્પાદન કરે તો નફાની પડતર દર્શાવતુ પત્રક તૈયાર કરો.
 (ક) પ્રવૃત્તિ આધારીત પડતર પદ્ધતીના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો. (૦૪)

પ્રશ્ન-૬

(અ) એક કંપની ને વસ્તુઓ અ અને બ બનાવે છે જેમાં એકસરખાં સાધનો અને એકસરખી પ્રક્રીયાઓનો ઉપયોગ થાય છે. એક વર્ષ દરમીયાન તેની ઉત્પાદનને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે.

(૦૭)

	અ	બ
ઉત્પાદન ના એકમો	૧૫૦૦૦	૨૧૦૦૦
એકમદીઠ પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાકો	૩	૬
એકમદીઠ ચંત્ર કલાકો	૯	૩
વર્ષ દરમીયાન કરેલ ગોઠવણીની સંખ્યા	૩૦	૧૨૦
વર્ષ દરમીયાન હાથ ધરેલા ઓર્ડર	૪૫	૧૮૦

પરોક્ષ ખર્ચા નીચે મુજબ છે.

ચંત્ર પ્રવૃત્તિ ને લગતા ૬,૬૦,૦૦૦

ઉત્પાદન ગોઠવણી ખર્ચ ૬૦,૦૦૦

ઓર્ડર હાથ ધરવાને લગતા ખર્ચ ૧,૩૫,૦૦૦

૮,૫૫,૦૦૦

ઉત્પાદનના દરેક એકમ દીઠ પરોક્ષ ખર્ચની વસુલાતનો દર નીચે મુજબ ગણો.

(અ) પ્રણાલીકાગત પદ્ધતી પ્રમાણે જેમાં પરોક્ષ ખર્ચની વસુલાત પ્રત્યક્ષ કામદાર કલાક દીઠ થાય છે.

(બ) પ્રવૃત્તિ આધારીત પદ્ધતી ને આધારે

પ્રશ્ન-૬(બ) નીચેની માહિતી પરથી ગણતરી કરો.

(૦૭)

સંપૂર્ણ એકમો દર્શાવતુ પત્રક

સંપૂર્ણ ઉત્પાદનની એકમદીઠ પડતર દર્શાવતુ પત્રક

મુલ્યાંકન પત્રક

પ્રક્રીયા ખાતુ

પ્રક્રીયામાં દાખલ કરેલ એકમો ૪૦૦૦ એકમદીઠ ૧.૮૭ લેખે સામાન્ય બગાડ દાખલ

કરેલ એકમોના ૫% આ પ્રક્રીયામાં એકમો પૂર્ણ થયા અને ત્યારપછીની પ્રક્રીયામાં

લઈ ગયા ૨૯૦૦ એકમો

હીસાબી સમયના અંતે પ્રક્રીયામાં અંદુરા એકમો ૮૦૦

પૂર્ણતાની કક્ષા

માલસામાન ૮૦%

મજુરી ૭૦%

શિરોપરી ખર્ચા ૭૦%

Page 3 of 4

બગાડ ની કિંમત (ભંગાર) Rs.1

કાચામાલની કિંમત ૭૪૮૦

મજૂરી ખર્ચ ૧૦૬૮૦

શિરોપરી ખર્ચ ૭૧૨૦

અસામાન્ય બગાડનાં એકમો ૧૦૦% પૂર્ણ છે.

અથવા

પ્રશ્ન-૬

(અ) એક ફેક્ટરીમાં ઉત્પાદન દરમીયાન અ.બ.ક નામની ત્રણ સંયુક્ત પેદાશો મળે છે. આ ત્રણેય અંગે સંયુક્ત ખર્ચ રૂ.૧૬,૨૦,૦૦૦ થયો છે.આ ત્રણેય અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે.

(૦૭)

પેદાશ	ઉત્પાદન એકમો	વેચાણ મુલ્ય એકમટીઠ (અલગ પ્રકીયા પછી)	અલગ પ્રકીયા ના કુલ ખર્ચ
અ	૬૦,૦૦૦	૫૦	૧૦,૦૦,૦૦૦
બ	૪૦,૦૦૦	૨૫	૨,૫૦,૦૦૦
ક	૫૦,૦૦૦	૪૦	૩,૫૦,૦૦૦

(i) ઉપરની માહિતી પરથી અલગ ખર્ચ કર્યા પછીના વેચાણ મુલ્યના પ્રમાણમાં સંયુક્ત ખર્ચની ફાળવણી કરો.

(ii) અ.બ.ક ના એકમોને અનુક્રમે ૪ : ૪ : ૨ ભાર આપી ભારીત સરેરાશ પદ્ધતી મુજબ સંયુક્ત ખર્ચની ફાળવણી કરો.

(iii) ઉપરની બંને પદ્ધતીની પડતરના આધારે દરેક પેદાશનો કુલ નફો દર્શાવો.

પ્રશ્ન-૬ (બ) લક્ષ્યાંકિત પડતરની વ્યાખ્યા આપી તેના ફાયદા અને મર્યાદાઓ જણાવો.

(૦૭)

*****3***14*****S

